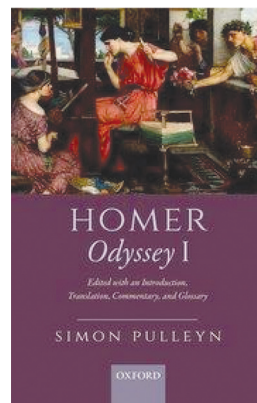

Petra Šoštarić

Simon Pulleyn, *Homer Odyssey, Book I.*

Izdavačka kuća Oxford University Press objavila je 1988. komentar uz prvih osam pjevanja *Odiseje* iz pera triju filologa, Alfreda Huebecka, Stephanie West i J. B. Hainswortha. Trideset i jednu godinu kasnije isti izdavač objavljuje stotinjak stranica kraću studiju, posvećenu isključivo prvom pjevanju istog epa, u kojoj najveći dio zauzima komentar (na 444 stiha rečenog pjevanja u knjizi iz 1988. nalazimo 60 stranica komentara, dok 2019. komentar obaseže 146 stranica). Razlika u omjeru duljine komentara i broja stihova rezultat je većeg broja komentiranih riječi kod Pulleyna, a osim toga može se pripisati i brojnim doprinosima homerologiji objavljenima u posljednja tri desetljeća koje priređivač brižljivo navodi.

Recentna literatura citirana je i u 60 stranica uvodnog dijela Pulleynove knjige koji je podijeljen na osam poglavlja: što čini *Odiseju* zanimljivom, struktura, stil, svijet *Odiseje*, nastanak epa, transmisija teksta, metar i homerski dijalekt. Poglavlja su kratka i informativna, s preporukama za daljnje čitanje na kraju svakog poglavlja, i navode osnovne pojmove, uvriježena mišljenja i kontroverzna pitanja u svakom od područja koja obrađuju. U poglavlju o strukturi to su, primjerice, status *Telemahije* i posljednjeg pjevanja *Odiseje* kao integralnih dijelova epa; u poglavlju o nastanku to je, naravno, homersko pitanje. Pulleyn se ne ustručava diskretno iznijeti svoje mišljenje o spornim temama, ali ne inzistira na njemu kao jedinom ispravnom. Poznavanje etimologije i indoeuropske lingvistike omogućava mu da objasni razne pojave, primjerice tmezu koja postoji u hetitskom i vedskom. Tmeza se tradicionalno objašnjavala kao razdvajanje prefiksa od glagola specifično za Homera, no vjerojatnije je da ona zapravo prethodi fazi u kojoj su prefiks i glagol spojeni. U gramatičkom dijelu nalaze se i korisne tablice zamjeničkih oblika te paradigmi glagola εἶμι i εἶμι.

Središnji dio knjige čini grčki tekst s kritičkim aparatom i paralelnim engleskim prijevodom te opsežan komentar. I sam je autor svjestan mogućeg prigovora da bi postojanje prijevoda uz tekst moglo biti kontraproduktivno iz pedagoške perspektive: studenti koji se služe ovom knjigom mogli bi jednostavno prepisati prijevod i zanemariti sve dodatne materijale koji se nude, a omogućavaju razumijevanje grčkog teksta. Ipak, smatra Pulleyn, njegov prijevod dodatno ilustrira napomene u komentaru, i pritom dodaje da studenti mogu jednostavno ignorira-

ti prijevod i raditi sami, dok s druge strane današnja tehnologija ionako svakome tko to poželi omogućava da u samo nekoliko sekundi dođe do nekog od brojnih engleskih prijevoda *Odiseje*. Ovdje treba uzeti u obzir da nisu svi prijevodi jednako vjerni i točni te upravo na mjestima koja zahtijevaju dodatni komentar (primjerice πολύτροπος ili ἀμύμων) mogu zbuniti više nego pomoći, te njegovi argumenti imaju smisla.

Na kraju knjige nalaze se, uz bibliografiju, popis riječi iz prvog pjevanja, popis relevantnih tehničkih termina (uglavnom lingvističkih, metričkih i tekstoloških), kazalo pojmova i kazalo riječi koje uključuje grčke pisane alfabetom, mikenske, indoeuropske rekonstrukcije, latinske te manji broj riječi iz drugih indoeuropskih jezika. U ovoj se knjizi nalazi sve što je studentu ili čak učeniku potrebno za samostalno proučavanje i razumijevanje prvog pjevanja *Odiseje*, na razinama od vokabulara do književne vrijednosti, a usto se nudi pregled relevantne literature koji će koristiti istraživačima. Da bi približio Homera današnjem čitaocu, Pulleyn se služi brojnim referencama na popularnu kulturu i noviju književnost, osobito englesku, ali i bez njih riječ je o vrlo vrijednom pedagoškom i znanstvenom doprinosu.